

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 25/2009

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utsläppshandel

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 oktober 2009 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utsläppshandel (RP 212/2009 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har miljöutskottet lämnat utlåtande i ärendet (MiUU 37/2009 rd). Utlåtandet återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Päivi Janka, arbets- och näringsministeriet
- konsultativ tjänsteman Seija Kivinen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Magnus Cederlöf, miljöministeriet
- FoU-chef Jouni Nikkonen, som representant för Olje- och Gasbranschens Centralförbund rf, Neste Oil Oyj
- expert Kati Ruohomäki, Finlands näringsliv
- direktör Jukka Leskelä, Finsk Energiindustri rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Kemiindustrin KI rf
- Teknologiindustrin
- Skogsindustrin.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att lagen om utsläppshandel ska ändras. Genom propositionen genomförs de bestämmelser i direktivet om ändring av det s.k. utsläppshandelsdirektivet som behövs för fastställande av det totala antalet utsläppsrätter för utsläppshandelsperioden 2013—2020 och för beredning av tilldelningen av utsläppsrätter gratis.

Systemet för handel med utsläppsrätter inom gemenskapen infördes vid ingången av 2005. Det s.k. utsläppshandelsdirektivet skapar en marknad för utsläppsrätter i hela gemenskapen. Handeln med utsläppsrätter bygger på tanken att

utsläppen ska minskas där det kan ske billigast. I Finland har utsläppshandelsdirektivet genomförts genom lagen om utsläppshandel.

Tillämpningsområdet för lagen om utsläppshandel ska utvidgas och preciseras så att det motsvarar de ändringar som gjorts i utsläppshandelsdirektivet. Tillämpningsområdet ska utvidgas med tanke på perioden 2013—2020 så att det omfattar tillverkningen av gips och gipsprodukter och i en större utsträckning än för närvarande framställningen av metaller liksom också den kemiska industrin. Tillämpningsområdet ska förutom koldioxidutsläpp också omfatta utsläpp

av perfluorkarboner från aluminiumproduktion och dikväveoxidutsläpp från den kemiska industrin. Dessutom ska det omfatta avskiljning, transport via pipelines och lagring av koldioxid.

Lagen föreslås bli kompletterad med de bestämmelser som behövs för att fastställa det totala antalet utsläppsrätter för utsläppshandelsperioden 2013—2020 och för att bereda gratistilldelningen av utsläppsrätter. Anläggningarnas verksamhetsutövare ska lämna arbets- och nä-

ringsministeriet uppgifter om anläggningarna och deras utsläpp och andra uppgifter som behövs för beredning av gratistilldelningen av utsläppsrätter.

Bestämmelser med tanke på situationer där en anläggnings verksamhetsutövare försatts i konkurs och bestämmelser om konkursboets skyldigheter ska dessutom tas in i lagen.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Genom förslaget genomförs delvis den lagstiftning om nästa utsläppshandelsperiod som förutsätts i utsläppshandelsdirektivet (2003/87/EG, ändrat 2009/29/EG). De mest betydelsefulla ändringarna i propositionen har att göra med att tillämpningsområdet för lagen om utsläppshandel ska utvidgas på det sätt som direktivet kräver. Under nästa utsläppshandelsperiod, dvs. den som inleds i början av 2013, ska tillämpningsområdet omfatta också kemisk industri, framställning av metaller i större omfattning än hittills och tillverkning av gips och gipsprodukter. Också avskiljning, transport via pipelines och lagring av koldioxid ska omfattas av lagen. Utöver koldioxidutsläpp kommer perfluorkarboner från aluminiumproduktion och dikväveoxidutsläpp från kemisk industri att omfattas av utsläppshandel. Den föreslagna lagstiftningen möjliggör för myndigheterna att påbörja nödvändiga administrativa förberedelser.

Ekonomiutskottet anser att det är helt befogat att periodisera det nationella genomförandet av utsläppshandelsdirektivet på föreslaget sätt. Det möjliggör för myndigheterna att börja förbereda de administrativa åtgärder som behövs för att

samla in uppgifter om nya anläggningar som kommer att omfattas av lagstiftningen och förbereda gratistilldelningen av utsläppsrätter till anläggningarna. Den föreslagna lagstiftningen för konkurssituationer behövs också för att klarlägga konkursboets skyldigheter.

Den utsläppshandelsperiod som börjar 2013 betyder en stor förändring i utsläppshandelsmekanismen. Beslutsprocessen på gemenskapsnivå är delvis fortfarande på hälft. Dessutom kan de internationella klimatförhandlingarna komma att inverka på lagstiftningens innehåll. Ändringarna kommer att kräva en totalreform av vår nationella lag om utsläppshandel. En proposition om den ska lämnas till riksdagen hösten 2010. Utskottet konstaterar att totalreformen av lagen om utsläppshandel kommer att innefatta bestämmelser med betydande och omfattande konsekvenser för vår industri och samhällsekonomi. Det kräver att riksdagen måste få tillräckligt med tid på sig för att behandla reformen.

Förslag till beslut

Ekonomiutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 27 november 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Antti Rantakangas /cent
medl. Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd

Jouko Laxell /saml
Eero Lehti /saml
Päivi Lipponen /sd
Sirpa Paatero /sd
Oras Tynkkynen /gröna
Ulla-Maj Wideroos /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.